

Nº REF.:

APU.09

Nº FITXA:

09

DENOMINACIÓ:

Casal Municipal de Cultura, Torre Balcells.

SITUACIÓ:

C. PAU CASALS

10-12. PLAÇA PAU CASAL

DATA CONSTRUCCIÓ:

De 1850 a 1860

AUTOR:

Desconegut.

PROMOTOR:

Joan Vallbona Mari.

TIPOLOGIA:

ARQUITECTURA PÚBLICA O SEMIPÚBLICA URBANA.

Edifici aïllat.

CONTEXT:

Situat a la plaça de Pau Casals, en presideix l'espai públic creat als anys seixanta al seu voltant..

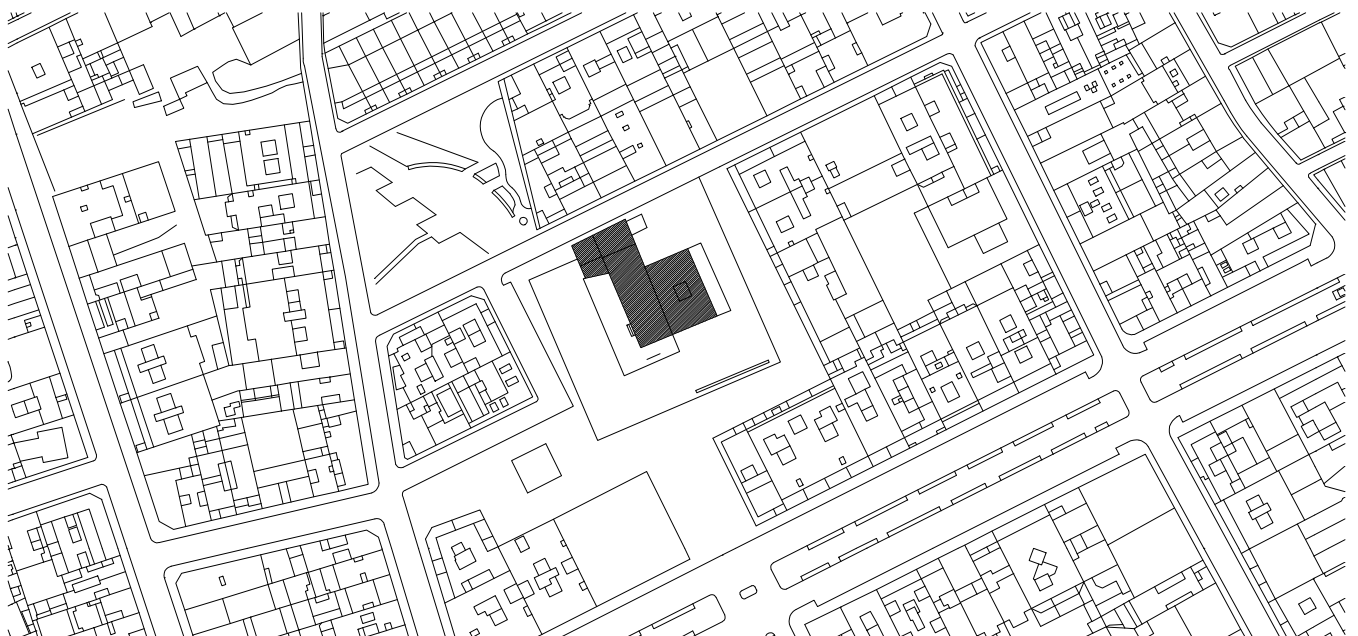
FOTOGRAFIA ACTUAL

PLÀNOL DE SITUACIÓ

Escala

1/2000

RÈGIM URBANÍSTIC:

Planejament Vigent: Pla General Metropolità (1976). Transcripció del PGM a l'escala 1/2000 Refós (A.D. 1983).

Classificació: Sòl urbà (SU).

Qualificació: 6b Sistema de parcs i jardins urbans de nova creació de caràcter local.

RÈGIM JURÍDIC:

Titularitat: Pública.

Condicions/servituds: No es coneixen.

DESCRIPCIÓ:

L'edifici original és la torre aïllada de planta baixa, dues plantes i golfes, amb coberta a dos vessants, i torratxa-miranda d'una planta més.

Antiga torre d'estiueig amb façana principal de composició simètrica amb entrada coberta per pòrtic de dos pilars amb teulada a tres vessants, i planta superior amb tres finestres balconeres i tres balcons a la planta segona. Capcer amb ull de bou i cornisa amb mènsules. Petit ampit massís amb petxina decorativa central i gerros decoratius a les cantonades.

Façanes laterals amb finestres sense decoració, remats amb fris amb mènsules i cornisa. La façana est disposa de tot un porxo corregut de característiques semblants al de l'entrada principal. Franges horitzontals estucades, imitant totxo, unifiquen el conjunt de l'edifici, alternant el color vermell amb el groc.

La façana posterior disposa de galeria -suportada amb pilars de fosa- a la planta primera i segona, amb balconera central i finestres laterals. És rematada per un capcer amb ull de bou i cornisa amb mènsules, de la mateixa manera que la principal.

La torratxa disposa de dues finestres en arc rebaixat a cada façana, essent rematada amb la mateixa cornisa que la resta de l'edifici.

L'interior s'organitza amb tres crugies perpendiculars a la façana principal suportades amb parets massisses i cobertes amb cairats de fusta. Al cos central que correspon a la torratxa conté la caixa d'escala decorada amb arrimadors estucats al foc.

Adossat a l'edifici principal hi ha una antiga dependència rehabilitada recentment per a ús teatral. El conjunt de la caixa escènica, camerins i el mur perimetral conformen un pati clos dins de la plaça de Pau Casals.

EVOLUCIÓ D'USOS:

Original: Torre d'estiueig de finals del segle passat.

Actual: Casal Municipal de Cultura.

ESTAT CONSERVACIÓ:

Façanes en bon estat, excepte la façana a nord amb deficiències. Cobertes en bon estat. Interiors recentment restaurats com a sales d'exposicions.

DADES HISTÒRIQUES:

Al 1864 la finca anomenada "Mas Cortit", on avui s'aixeca el Casal Municipal de Cultura, és transmesa per Joan Vallbona i Mari, natural de la Conca de Barberà a Tarragona, a la seva filla Dolors Vallbona i Carol, menor d'edat. Degut a la situació legal de la seva filla, actuarà com a tutora de la propietat la seva mare i vídua de Vallbona, Maria Carol Gomà.

Al 1906 Dolors Vallbona, deixa en herència la finca i les edificacions annexes als seus fills Josep, Francesc, Enric i Ventura Balcells i Vallbona, tots ells residents a Barcelona i que fan servir la torre, ja coneguda com "Torre Balcells", com a residència d'estiu.

Tanmateix, els propietaris aixecaren edificacions pròpies del caràcter rural de la contrada de forma annexa a la torre: granja, cobert, tanques. Poc després d'assumir la propietat, els germans Balcells i Vallbona, comencen a demanar permisos per aixecar cases als límits de les seves propietats que anaven, de nord a sud, de l'actual carrer Gavà al de Narcís Monturiol i, d'est a oest, de Frederic Soler a Jaume Casanovas. Així entre les dècades del 1920 i la del 1930, edifiquen al carrer de Frederic Soler.

Amb l'arribada de la Guerra Civil les propietats dels Balcells, uns 69.139 m² entre superfície edificable i vials, són incautades. L'històric edifici és destinat de forma provisional a escola. Acabat l'enfrontament bèl·lic el predi torna als seus propietaris en la persona del seu representant habitual: Francesc Balcells i Vallbona.

Al 1969, la "Torre Balcells", és venuda pels seus propietaris, els germans Francesc i Enric Balcells i Rocamora, a l'Ajuntament del Prat. L'institució pública farà de l'edifici un Casal Municipal de Cultura amb l'addició posterior d'una sala-teatre de dimensions reduïdes a l'oest. D'aleshores ençà, el Casal ha estat seu social de nombroses entitats locals de marcat caràcter cultural i del "Centre d'Interpretació del Delta del Llobregat".

BIBLIOGRAFIA:

GÓMEZ I INGLADA, Margarita. "La formació d'una ciutat".

FONTS DOCUMENTALS:

No s'han trobat.

Nº REF.: APU.09 Casal Municipal de Cultura, Torre Balcells.

Nº FITXA: 09

FOTOGRAFIES ACTUALS

ÀMBIT PROTECCIÓ: Edifici original, porxos i arbrat de la plaça.

EXTERIOR: Manteniment de façanes, coberta i porxos.

INTERIOR: Manteniment de les tres crugies estructurals, dels sostres de cairats de fusta, paviments originals, llars de foc i tot el conjunt de la caixa d'escala.

INTERVENCIIONS URGENTS:

Neteja de façanes i coberta, amb especial atenció a la façana nord.

PROPOSTES D'ACTUACIÓ:

Projecte de restauració de façanes per integrar la façana nord al conjunt de façanes de l'equipament i també per unificar les façanes que envolten els cossos afegits, sobretot pel c. de Pau Casals.

ENTORN/ NORMATIVA:

Qualsevol intervenció en els cossos afegits no hauria de superar l'alçada actual, per tal de potenciar el caràcter aïllat de l'edifici original i reconsiderar l'encontre a nivell de planta baixa amb el cos principal.

CONSIDERACIONS SOBRE L'ÚS:

La recent rehabilitació dels interiors eliminant tots els envans i respectant l'estructura de tres crugies, permet un bon ús de l'edifici original com a sala d'exposicions amb circulacions al voltant de la caixa d'escala.

OBSERVACIONS:

Escala:

1/500

■ Protegit.

■ Per a enderrocar.

■ Substituïble.

■ Entorn protegit.

